

Ajungând la cursurile de didactică, studenții se maturizează profesional, își iau învățarea în propriile mâini. Simpla reproducere nu mai este valabilă și nu-l mai ajută pe student să-și formeze spiritul de profesor. În acest moment al formării sale profesionale, studentul înțelege și vede ce știe, ce nu știe, ce poate să facă și ce nu poate să facă, dar, mai ales, studentul înțelege ce trebuie să facă ca să depășească propria condiție de învățare și de formare profesională.

Bibliografie

1. Pânișoară, Ion – Ovidiu, Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică, Polirom, Iași, 2015.
2. Minder, Michel, Didactica funcțională, obiective, strategii, evaluare, Cartier educațional, București, 2012.
3. Mușata Dacia Bocos, Instruirea interactivă, Polirom, Iași, 2013.
4. Cerghit, I., Metode de învățământ, Polirom, Iași, 2006.

ASPECTE ALE SEMNIFICAȚIEI ISTORICO-LINGVISTICE A „BIBLIEI” DE LA BUCUREȘTI

BUTUC Petru, dr., conf. univ.

Summary

The Bucharest „Bible” (1688), for our national culture, enobles the biggest medieval romanian language act, which constitutes the first book of national unity.

„Biblia” de la București este opera lingvistică ce marchează un remarcabil progres în dezvoltarea limbii române literare medievale, întrucât a contribuit și mai mult la introducerea limbii naționale de cultură în biserică. Această lucrare, apărută în anul 1688, reprezintă prima tipărire integrală a textelor religioase, care ni s-au păstrat.

Ideea inițială a scrierii acestei mari lucrări datorează spătarului Nicolae Milescu, când acesta, între anii 1661-1664, se afla la Constantinopol, ca reprezentant al domnitorului Țării Românești pe lângă Poarta Otomană. La început Nicolae Milescu Spătaru a utilizat

un text biblic grecesc, tipărit la Francfurt-pe-Main (Germania), în anul 1597. Ajunsă în Valahia, traducerea lui Milescu Spătaru a fost supusă unei revizii și redactări, cu scopul de a fi publicată, ceea ce a constituit doar un început de bun augur.

La elaborarea acestei opere biblice au trudit câțiva mari cărturari ai vremii de atunci, buni cunoscători, atât ai limbii grecești, cât și ai limbii române. Dintre aceștia fac parte frații Radu și Șerban Greceanu, ambii logofeți la curtea domnească, și stolnicul Constantin Cantacuzino, fratele domnitorului Țării Românești, Șerban Cantacuzino [1].

Ceea ce demonstrează, de la depărtări de veacuri, că autorii „Bibliei” de la București au folosit texte parțiale, traduse anterior, începând cu sec. al XVI-lea, în diferite regiuni vorbitoare ale acestei limbi, este faptul că pe alocuri sânt reproduse pasaje întregi din respectivele lucrări. Acest aspect este deosebit de important pentru istoria limbii române literare, întrucât se recunoaște, pe de o parte, valoarea literară a limbii cărților utilizate până atunci sau, cel puțin, a pasajelor reproduse, reconfirmându-se și autenticitatea traducerilor; pe de altă parte, prin bucățile reproduse textual se stabilește o continuitate a limbii române literare și anume, între „Biblia” de la București și întreaga literatură ecleziastică de până la acel istoric an (1688), an al publicării acestei grandioase lucrări lingvistice.

Pentru acea epocă, „Biblia” de la București într-adevăr constituie o operă monumentală, și prin volumul ei, întrucât conține 944 de pagini mari, tipărită cu litere chirilice mărunte, pe două coloane, a câte 59 de rânduri pe fiecare pagină, cu excepția prefețelor, culese pe o singură coloană. Totodată, prin această tipărire a „Bibliei” se pune în circulație o limbă literară ce reprezintă sinteza eforturilor tuturor cărturarilor ecleziastici români de până atunci, deschizându-se, astfel, drumul pe care se va dezvolta limba română literară de mai târziu.

Din punct de vedere fonetic, limba „Bibliei” de la București este mai puțin unitară, în raport cu morfologia și sintaxa, niveluri la

care nu sunt multe fenomene de semnalat, atât doar că, în domeniul flexiunilor verbale, se mai observă încă unele particularități arhaice, ceea ce nu se poate spune despre flexiunile nominale.

La nivel sintactic însă, „Biblia” de la București face mulți pași înainte, față de textele biblice anterioare, scrise și traduse până la 1688. Astfel, construcțiile sintactice ale acestei lucrări (sintagmele, propozițiile și frazele), spre deosebire de cele din traduceri religioase din sec. al XVI-lea, sânt mult mai firești și mai explicite: „Umplutu-ne-am de mila Ta, Doamne, și ne-am bucurat, și ne-am veselit în toate zilele noastre.”; „Fericit de omul carele n-au mersu în sfatul necuraților și în calea păcătoșilor n-au sfătuit, și pe scaunul ucigașilor n-au șezut.”; „Direptul ca fînucul va înflori și ca chedrul cel din Lyvan se va înmulți.”

Important este de remarcat faptul că în textul „Bibliei” de la București dispăre prepoziția „pre” de la cazul Ac. al pronumelui relativ „care (le)”: „ca praful carele aruncă vîntul de pe fața pămîntului.”; „Stinge-voiu pre om, carele l-am făcut, de pre fața pămîntului.” etc.

În respectiva lucrare se face deja acordul de gen și număr al articolului posesiv: „den doasprezece nume ale lor.”; „celor aleși ai miei”; „Ale tale sânt ceriurile și al tău este pămîntul” [2].

Dacă vom compara mai multe pasaje ale „Bibliei” de la București cu pasajele corespunzătoare din „Palia” de la Orăștie (1582) și din „Noul Testament” de la Bălgrad de Simeon Ștefan (1648), putem spune, cu certitudine, că, la fel, se observă o vădită tendință de exprimare într-o limbă cât mai accesibilă cititorilor și ascultătorilor din biserică. De aceea, și susținem că, tipărirea „Bibliei” la 1688, în românește, într-o sintaxă și stilistică înaintată, reprezintă un moment de anvergură în literatură ecleziastică românească, precum și pentru istoria culturii românești. „Biblia” lui Șerban Cantacuzino este un monument important de limbă română literară medievală.

Datorită calităților sale, datorită amploarei textului ei și a unei mari răspândiri, pe care a avut-o cartea respectivă pe întregul spațiu vorbitor de limbă românească, s-a contribuit substanțial la impunerea graiului muntenesc, drept bază a limbii române literare. Prin larga răspândire a acestei cărți sfinte, apărută la un veac după tipăriturile diaconului Coresi de la Brașov (1559-1581), s-au consolidat trăsăturile muntenesti ale limbii noastre literare. Considerăm, în acest sens, afirmațiile marelui istoric, dar și lingvist Nicolae Iorga a fi mai mult decât bine venite: „Biblia” de la București este „*cel dintâi document de limbă literară stabilită pe înțelesul tuturor românilor*” este „*cea dintâi operă de unitate națională, de unde pleacă pe urmă toate celelalte*” [3].

Bibliografie

1. „Biblia” de la București mai este denumită și „Biblia” lui Șerban Cantacuzino, în cinstea domnitorului Țării Românești, între anii 1666-1688, întrucât, pe timpul domniei sale, a fost elaborată această sfântă lucrare.
2. Exemplele au fost selectate din textul inclus în „Istoria limbii române literare”, de acad. Al.Rosetti, B. Cazacu, Liviu Onu, București, 1971, p. 167-183.
3. Nicolae Iorga, Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor (ediție revăzută), București, 1997, p. 119.

ETAPELE DEVENIRII EROULUI ÎN ROMANUL ADOLESCENTULUI MIOP DE MIRCEA ELIADE

CARAMAN Vlad, dr., conf. univ.

Summary

„Nearsighted adolescent novel” is the book classic example of Bildungsroman. The hero, being shortsighted soul goes through different changes to get personality. Therefore we have in these novel stages of becoming a hero: the complex after puberty, physical punishment experiences further knowledge, log role as mirror of the